

Vse vrste štamplik

za urade, trgovce, obrtnike in privatnike naročajte v Cirilovih knjigarnah Maribor in Ptuj.

počutil prav dobrega, 8. dan pa je nenadoma oslabil. Ko je uvidel, da se mu bliža smrt, si je zaželel domov, kjer je mirno v Gospodu se ločil od svojih otrok in žene. Kakršno življenje, takšna smrt. Preden je šel na operacijo je sprejel sv. zakramente in tudi doma je prejel zakrament sv. poslednjega olja. Zapustil je zvestoljubno ženo Uršulo in devet otrok, od katerih sta že 2 preskrbljena, eden študira učiteljske, ostali so pa doma pri mami. Na njegovi zadnji poti 8. novembra ga je spremljala velika množica ljudstva, sosedov in trgovcev iz Ptuja. Ganljivo je zapel lepe žalostinke cerkveni pevski zbor pod vodstvom domačega organista g. Snuderla. Ob odprtem grobu se je poslovil s prisrčno ganljivimi besedami od dragega pokojnika domači g. župnik Neudauer. Blagi rajni naj počiva v miru. Užalošeni ženi in otrokom naše sožalje!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Pokosila je smrt in nam ugrabila g. Franca Bezjaka, veleposestnika v Moškanjcih. Pokojnik ni bil cenjen samo med domačini, temveč je bil znan daleč okrog. V po-

vojni dobi je bil načelnik gasilske čete v Moškanjcih, v kateri je deloval 31 let od ustanovitve. Udeleževal se je tudi v Konjerejskem društvu, ki mu je bil več let predsednik. Nekaj časa je tudi bil potem župan in odbornik združene občine Sv. Marjeta. Rajni Bezjak je imel za vsakega prijazno besedo. Mnogim viničarjem in bajtarjem je dal kose zemlje, da so si pridelovali kruh, v sili je pomagal vsakemu. Ljubil je svojo domačo grudo. Zadnja pot ga je peljala med njive, potem se je podal v občinski urad, kjer mu je postalo slabo. Zadel ga je kap. Previden s tolažili sv. vere se je drugi dan ločil od svoje družinice; umrl je v 58. letu starosti. Spremili smo ga k večnemu počitku v nedeljo 29. t. m. ob 3. uri popoldne. Njegovega pogreba se je udeležila skoro polovica šmarjetske fare. Ob krsti ga je spremljalo nad 200 gasilcev, domačih in okoliških. Na njegovem domu se je v njegovem imenu poslovil od sorodnikov in vaščanov Vesenjak Franc, posestnik v Moškanjcih. Njegove zasluge je orisal naš župan Ivan Muhič. Pri odprtem grobu pa je tolažil njegove ostale domači župnik gosp. konzist. svet. Ivan Sketa. Njegovo delovanje kot gasilca je proslavil načelnik ptujske gasilne župe. Zaigrala mu je tudi gasilska godba. Lepe pesmi je zapel domači pevski zbor. Počivaj v miru mož-poštenjak! Preostalim naše sožalje!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Občinske volitve so za nami. Kakor večinoma drugod, tako je tudi pri nas zmagala lista JRZ z veliko večino glasov. Padla je trdnjava JNS v metropoli Slov. goric popolnoma po svobodni volji volilcev, ker se je našemu ljudstvu že gabilo strahovanje in komanda JNS štaba. V zvezi s tem volilnim porazom so se JNS-arji v svoji jezi začeli posluževati bojkota vseh obrtnikov, gostilničarjev in trgovcev, kateri so volili listo JRZ. Mi okoliški kmetje, delavci in obrtniki bomo pa tako-le storili: Ako se napovedani bojkot, ki se je deloma že začel v trgu, izvedel, bomo si mi dobro ogledali, v katere odvetniške pisarne,

trgovine in gostilne bomo zahajali in katerih obrtnikov se bomo v bodoče posluževali. To navodilo naj velja za vse fare v Slov. goricah, posebno pa za trg in okolico. Gospoda iz vrst skrahirane in zapuščene JNS-arske stranke pa naj se zaveda, da je tudi ona živel na račun takozvanih okoliških beračev in siromakov, kateri so jim znani in dobri samo takrat, kadar so jim denar nosili in jih v tem oziru gospodarsko podpirali. Mi kmetje, delavci in obrtniki iz Slovenskih goric sprejememo to nam vrženo bojno rokavico. V bodoče se bomo posluževali samo naših društev, pisarn, gostiln, trgovin ter obrtnikov.

Loče pri Poljčanah. Občinski odbor društva Rdečega križa v Ločah si je nadel nalogo, da v proslavo enoletnega obstoja priredi v nedeljo 20. decembra t. l. »Božičnico« v šoli v Ločah

ter ob tej priliki obdaruje revno šolsko dečo s toplim perilom in drugim. Društvo prosi spoštovano prebivalstvo, da isto podpre v tej gotovo človekoljubni ideji z darovi.

Gomilsko. Staro Gomilsko se podira. Pred kratkim je padel zopet eden izmed zadnjih še preostalih stebrov stare Gomilske: zapustili sta nas »naši gospodičniki«. Vsak Gomiljan ve, koga s tem mislimo, ker jima nihče ni drugače rekel kakor »gospodičniki«. In res gđ. Mikličevi sta si ta lepi naslov tudi v polni meri zaslužili, saj sta bili najboljši učiteljici in vzgojiteljici naših otrok. Učiteljevali sta tukaj ena 33, druga celo 39 let v največje zadovoljstvo prebivalstva. Našim otrokom sta bili kakor materi, marsikateremu otroku celo boljše od matere. Zdaj odhajata v zasluženi pokoj v Ljubljano. V nedeljo 22. novembra smo se od njiju poslovili. Velika množica ljudstva, ki se je udeležila slovesa, nam priča, kaj smo z njima izgubili. Izguba je zaenkrat nenadomestljiva. Staro Gomilsko gre v zaton, na obzorju se že kaže novo: Bog ve, ali bo boljše od starega...

Male dole pri Vojniku. Iz zgodovine našega kraja je nekaj vredno zabeležbe. Od posestnika štefana Vrblja navzgor proti jugovzhodni strani je z gozdom poraščen hrib, imenovan »sturnuš«, kjer pripovedujejo po ustnem izročilu, da je bil grad. Razrušen je bil ist časno, kakor oni pri Sv. Tomažu nad Vojnikom. Sedaj ni nikakega sledu več o kakem zidovju. Morda pa je kaj zasutega pod zemljo, kar bi se dalo spraviti na dan. Na posestvu Naglič Andreja se domneva, da se v zemlji nahaja živorebrna ruda. Svoj čas je nekdo v bližini že kopal z dvema delavcema; ker pa ni našel ničesar, je prenehal. Ako bi gospodje, ki imajo denar, si to ogledali ter dali strokovno preiskati, bi menda trud ne bil zaman. Večinoma po vseh župnijah so se to leto spominjali velikega svetniškega škofa Antona Martina Slomškega, ki je za naš narod storil toliko dobrega. Častno je za našo župnijo Novo cerkev, kjer je Slomšek več ko pred sto leti kaplanoval. Tudi našo vas Male dole je obiskal, kakor pravijo, ko je podelil sv. zakramente pradedu sedanjega gospodarja g. Gašparja Špes. Naj bi se vsi zavedali, kako velik pomočnik in priprošnjik nam bo Slomšek, saj je osebno deloval med nami. Prosimo in združimo vse svoje molitve, da ga častimo že kmalu kot svetnika.

Ko sta dosegla vrh, je Janez stisnil Lenčino roko in jo ostavil brez besede. Premagal ga je jok.

Na Preski so popevali fantje...

Lenčka je pridirjala vsa vroča in zasopla do Osojnikovega križa, ko jo je preplašilo žvižganje. Napela je uho in se ustavila.

»Pavle gre na Gore! Skupaj ne smeja priti.« Počakala je malo in pomolila raztreseno pod križem, potem pa je počasi stopala proti domu. Žvižganje je utihnilo pri hlevih. Obstala je in počakala, da bi slišala, če se bodo vrata odprla. Zaškripala so v tečajih in glasovi so se zaslišali.

»Pavle!«

Tiho se je pritipala ob steni do praga.

»Si ti, Lenčka?« je spraševala Mara skrbno, šepetaje.

»Ja sem! Kaj je?« je dihnila Lenčka.

»Pavle je prišel. V kuhinjo pojdi, umij se in umiri, da ne bo vedel, da te ni bilo doma.«

Lenčka se je res izmuznila neopaženo v kuhinjo.

»Kako mu je?«

»Veš, Mara, ne moreš si misliti. Dva metra pod snegom, v volčji jami! Pa tema in sove...« je tarnala in se razpravljala.

»Da je le na varnem!«

»O, tisto pa je. Pameten bi moral biti, kdor bi ga iztaknil.«

Malo so še posedele, potem pa je Lenčka vstala:

»Grem v sobo, drugače se bo čudil, da me nič ni.«

»O, Lenčka kod pa ti?« jo je viharo pozdravil. Od njegove nežnosti in otroškosti je malo ostalo.

»I, spala sem. Zdaj je čas, ko je tako vreme,« je lagala.

Pavle pa ni verjel:

»Boš ti, navihanka! Bogve, kod ti hodiš!«

»Kakor da bi kaj sumil!« ji je vpadlo, pa je še bolj živo zatrdila:

»Nisem bila nikjer. Spala sem, če hočeš vedeti.«

Pavle pa le ni hotel verjeti:

»Zakaj je pa danes Mara krave pomolzla?«

Lenčka je zardevala in ostrmela. Odkod ve to?

»S Tončko sta govorila sedaj in ti je rekla, da me ni doma, ko ni vedela.«

Pavle je segel vmes:

»Nič ni res! Jaz vem, da pri vas ti molzeš!«

Lenčko je izdala zadrega, čeprav se je branila še vedno.

Pavle je kmalu zopet odžvižgal.

Drugi dan sta stari in sin z Javorja zopet smučala drevje domu. Predpoldne sta naredila eno vožnjo, popoldne pa drugo. Sneg je bil južen in se je kopicil na drevo.

Machino maščevanje

V majhni vasi v poljskem vojvodstvu Kielcu je imel neki kmet mačko, ki jo je vedno mučil na vse mogoče načine. Pa je mož legel na svojem vrtu v senco. To je mačka videla in kakor da je čakala samo na ta trenutek, se je tiho priplazila do njega in mu z nenadno besnostjo zasadila zobe v grlo. Z obupno močjo je mož poskušal, da bi se otresel pobesnele živali, a zaman. Sosed, ki so slišali njegovo grgranje, so prihiteli na pomoč, a tudi njim se je šele po dolgem naporu posrečilo, da so mačko odtrgali od grla.

ČITAJTE „NEDELJO“!

(Dalje sledi.)

Albumi za razglednice in fotografije so najlepše slikovnice, vezane z vašimi spomini! Ohranite si vse razglednice in fotografije v albumih! Pridite pogledat našo zalogo v Cirilovih prodajalnah Maribor in Ptuj.

Prizadevajmo pa si, da bo naše duhovno življenje in mišljenje odgovarjalo onim naukom, ki jih je učil kot novocerkovski kaplan in lavantinski škof.

Lageri (taborišča) smrti v sovjetski Rusiji.

Kaznjenci kot vprežna žival.

Dvajset kilometrov od nekdanjega Soloveckega samostana je oddaljena »Ovsjanka«, kazenska komandirovka za kaznjence. Odtodi pride le malokdo živ. Tja pošiljajo take, ki se v eni ali drugi stvari pregrešijo. Kisselev-Gromov piše, da je bilo v nekem slučaju več kaznjencev tja poslanih, a 65 »hudobnežev« je ostalo, ker so bile tam vse barake prenapolnjene. Te kaznjence so uporabili kot vprežno živino.

Glavna zaloga živil za te kraje je v prostorih nekdanjega samostana; od tam se pošiljajo na vse komandirovke na Soloveckih otokih. Ker pa Čeki vedno primanjkuje konj, so na mesto njih te »hudobneže« porabili za vprežno živino.

»Sovražniki sovjetske oblasti« so dobili komat okrog vratu, zapregli so jih v sani, dali so jim kočijaža morilca Burak in — vprega za dovoz je bila gotova.

Vsako jutro rano je prevzel Burak v centralnem skladišču štev. 1 živila, katera je naložil na svoje »konje« in sani oziroma voz je oddrdral med klici: ena, dve, tri v razne komandirovke. »Konji« so morali vsak dan prevoziti po 35 km in sicer 17—18 km tja in ravno toliko nazaj.

»Ali vaši konji dobro delajo«, so poizvedovali čekisti pri kočijažu Burak? »No že gre, sicer se spodtikajo, a vlečejo vendarle,« »jih moraš pač s palčko malo potipati. Ti ljudje morajo postati popolni proletarci.« Tri mesece so morali vlačiti sani ti kaznjenci, tri mesece jih je poganjali Burak s palico. Pozneje, ko je bil na »Ovsjanski« prostor, so jih seveda poslali tja, kjer so v jami Vanjka Potapova kmalu našli večni pokoj...

Kaj store kaznjenci proti surovemu ravnanju čekistov, ki se dan na dan dogaja? Za veliko večino kaznjencev je značilna potrpežljiva udanost. Rus je sploh zelo potrpežljiv in veliko prenaša. Le tu in tam, ker je mera že preveč polna, se izraža jeza v krepkih in ostrih izrazih. Rus je tudi iznajdljiv in si skuša svoj položaj izboljšati na razne načine in sicer s podkupovanjem (z denarjem in dragocenostmi), s hinavščino, s prilizovanjem in lažje ženske s tem, da prodajajo svoje slo. Do odprtega boja moža z možem, s sekiro, revolverjem ali drugim orožjem pride malo kdaj. Tudi beg se malokdaj posreči. Pozimi l. 1930 pa je vendar nastal velik upor. V 28 komandirovkah se je vsaj polovica kaznjencev uprla in niso hoteli iti na delo. Čekisti so škripali od jeze, a kaj so hoteli storiti? V vsaki komandirovki je bilo okrog 200 upornikov,

a le 8 do 12 čekistov. Telegrafirali so v Moskvo po navodila. In od tam je prišel odgovor: Vsi voditelji upora in vsi, ki nočejo iti na delo, se naj postrele vpričo drugih kaznjencev. Odlok sta podpisala jud Kerschel Jehuda (Jagoda) in G. Bokij. Vse se je po naročilu zgodilo. Od tistega časa čekisti skrbno pazijo, da v nobeni komandirovki ni skupaj večjega števila bivših tovarniških delavcev ali bivših komunistov, ker ti so proti čekistom najbolj predrzni.

Poslednje vesti.

Politične novice v drugih državah.

Francoska vlada dobila v parlamentu zaupnico. V francoski zbornici se je vršilo 6. dec. bojno glasovanje glede odobritve politike Blumove vlade. Parlament je izrekel vladi zaupnico s 350 glasovi proti 117. Za zaupnico so glasovali pristaši vladnih strank razen komunistov, krščanski demokrati in velik del desničarskega centra.

Resne vesti o odstopu angleškega kralja. Med političnimi vestmi poročamo, da je zašel angleški kralj Edvard VIII. radi zahteve po ženitvi z gospo Simpsonovo v mučen položaj, ker je proti tej zakonski zvezi kraljevska hiša, parlament in vlada. Po zadnjih vesteh je odločitev padla in bi naj bil kralj že odstopil.

Domače novice.

Skladatelj E. Adamič umrl. V ljubljanski bolnici je umrl 6. decembra v starosti 59 let eden najbolj plodovitih slovenskih skladateljev g. E. Adamič, profesor glasbe. Rajni se je rodil leta 1877 na Dobrovi pri Ljubljani, kjer je bil oče nadučitelj. Adamič je študiral učiteljske in se je ves posvetil glasbi. Zapustil nam je nad 300 lastnih skladb. Slava njegovemu spominu!

Požar povzročil v usnjarni pol milijona Din škode. V Mokronogu na Dolenjskem je povzročil ogenj v Kalinovi usnjarni pol milijona Din škode.

Hiša je pogorela posestniku Ivanu Detičeku na Stanovskem pri Poljčanah. Pogorelec sumi, da mu je podtaknil ogenj neznanec, kateremu je odrekel prenočišče.

Vlomljeno je bilo v noči v Poljčanah v trafiko pri kolodvoru. Neznanec je odnesel za 750 Din cigaret in nekaj tobaka.

Obsodba radi uboja. Dne 5. decembra je bil obsojen v Mariboru na 4 leta strogega zapore 21letni Vincenc Špandl iz Loškega vrha. Špandl je zabodel z nožem v trebuh 13. oktobra t. l. v Oseku pri št. Lenartu v Slov. goricah Antona Majerja, ki je drugi dan v bolnici podlegel poškodb. Obtožen in obsojen je pri obravnavi vse priznal v izgovoru na silobran.

Prireditve.

Kapela pri Slatini Radencih. Bralno društvo pri Kapeli naznanja, da se vrši redni letni občni zbor v nedeljo 13. decembra popoldne v šolskih prostorih.

Zakot pri Brežicah. V nedeljo 13. decembra, ob treh popoldne bo gostovalo pri nas Prosvetno društvo iz Artič pri Brežicah z igro »Podrti križ« v štirih dejanjih, v Gasilskem domu. Med odmorom bode gostovalo tamburaško društvo »Sloga«.

Loče pri Poljčanah. Morda mislite po svetu, da pri nas spimo spanje pravičnega. Kaj še! Giblamo se, kakor se v tej krizi pač da. Sedaj, ko so občinske volitve za nami, se bomo pa vrgli na prosvetno polje. V nedeljo 13. t. m. že imamo po večernicah v kaplaniji ustanovni občni zbor našega novega katoliškega prosvetnega

ga društva »Slomšek«. Je pač začeti treba. Vabimo v društvo vse dobromisleče in katoliški prosveti naklonjene Ločane: može in žene, fante in dekleta. Lepa armada se nas mora zbrati, da bo okrog našega novega prosvetnega ognjišča toplo. Ustvariti si mislimo tudi knjižnico, da nam ne bo v dolgih zimskih večerih dolgčas. Seveda nam bo primanjkovalo prostorov, a zaenkrat bomo gostovali v kaplaniji. Gradili pa bomo po Slomškovih načelih: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zvečičanske narodne omike. In še po narodnem pregovoru: kamen do kamna palača, zrno do zrna pogača. Na občni zbor smo povabili tudi govornika iz Konjic ter sosedna društva, da nam dajo korajže. Toda ne pri kozarcu rujnega vinca, kolu in nožu, ampak z uma svitlim mečem. To bo veselja ta dan med nami, pridite še vi, da nas bo več. Na svidenje!

Dopisi.

Sv. Ana v Slov. goricah. Proslava 1. decembra državnega praznika zedinjenja je bila tudi pri Sv. Ani v Slov. goricah. Slovenske gorice še niso videle takšne prireditve, kot je bila na predvečer narodnega zedinjenja na najrazglednejši točki Slovenskih goric pri Sv. Ani. Vršil se je sprevoz z bakljami, ki ga je organizirala tukajšnja občinska uprava občine Ščavnica pod načelstvom župana Jožefa Spindlerja. Spreveda se je udeležilo skupno 1500 ljudi: člani prosvetnega in gasilskega društva in mnogo občinstva. Sprevoz, ki se je pomikal z gorečimi bakljami po vasi Sv. Ana, je opazovala z raznih krajev Slovenskih goric množica ljudstva, ker je bil viden zelo daleč čez avstrijsko mejo. Ljudstvo je med sprevedom navdušeno vzklikalo kralju in našim narodnim voditeljem, predvsem g. dr. Korošcu. Po končanem sprevodu je sledilo javno zborovanje na trgu pred cerkvijo sv. Ane. Govorili so: župan Jožef Spindler, g. dekan Franc Gomilšek in domači g. župnik Konrad Šeško. Po zborovanju je godba zaigrala državno himno »Hej Slovani« in množica se je razšla. Ta prireditev pa ostane vsakemu udeležencu v spominu, ker Slovenske gorice kaj takšnega v takem obsegu še niso videle.

Sv. Ana v Slov. goricah. V številki »Jutra« 2 dne 1. t. m. je bil objavljen slavospev prejšnjemu občinskemu zastopu občine Sv. Lenart. K temu dopisu nekaj pripomb. Občinski posli se niso sami izročili, marveč so se morali izročiti. O pomaganju premožnemu kakor siromašnemu bi mnogoteri lahko kaj povedali, zlasti tisti, ki jim fazani požro vse prideleke. Kar se tiče naprave cest, drevoreda itd., bi bilo treba povedati, da se s tujimi rožicami lahko vsak venča. Kdo se je trudil, ve vsak. Sploh pa smo mišljenja, da z občinskim denarjem ni ravno težko kaj narediti v korist ali v nekorist občine. To bi lahko potrdil in pojasnil bivši večletni delovodja. O tem, da se je občini priskočilo na pomoč z znatnimi zneski, javnost dosti ne ve. Elektrifikacija Sv. Lenarta je sicer lepa, a ima to slabo stran, da luč tam, kjer bi morala goriti, ne gori in da je silno draga.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Rojstne topičev in spuščanje raket na večer 2. decembra so naznanjali, da slavi naslednjega dne Platisova hiša na Ročici izreden praznik. V krogu svoje družine je obhajal hišni gospodar svoj god in 80letnico rojstva. Sinovi so mu priredili v tamburaškem zboru podoknico, nakar so mu vsi otroci in domači k temu jubileju iskreno čestitali. Naš jubilar se je rodil 17. decembra l. 1856 kot sin strogo katoliških kmečkih staršev v Polički vasi pri Jarenini. Ze v zgodnji mladosti se je navduševal za vse dobro in plemenito, pred vsem pa se je odlikoval kot iz-